

Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 9 hallituksen esityksestä laeiksi maaseutuelinkeinolain, porotalouslain, luontaislinkeinolain ja kolttalain muuttamisesta

Eduskunta on 8 päivänä lokakuuta 1991 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 96.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina erikoistutkija Esko Juvonen maa- ja metsätalousministeriöstä, budjettineuvos Kare Turtiainen valtiovarainministeriöstä, apulaisjohtaja Carl-Gustav Mikander maatilahallituksesta, agronomi Antti Huhtamäki Maataloustuottajain Keskusliitosta, agronomi Ola Rosendahl Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbundista, toiminnanjohtaja Jouni Filppa Paliskuntain yhdistyksestä, pankinjohtaja Heikki Sipilä Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankista ja pankinjohtaja Raimo Tammilehto Osuuspankkien Keskuspankista.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maaseutuelinkeinolakia (1295/90), porotalouslakia (161/90), luontaiselinkeinolakia (610/84) ja kolttalakia (611/84) niin, että niiden nojalla myönnettävät valtionlainat saadaan vuoden 1992 alusta myöntää valtionvastuulla. Lisäksi ehdotetaan, että näiden lakien ja vastaavien aikaisempien lakien nojalla ennen vuotta 1992 myönnetty valtionlainat otetaan vuoden 1993 alusta osittain valtionvastuulle.

Esityksen tarkoituksena on vähentää valtionlainoista niitä myöntäneille luottolaitoksille aiheutuvia vakavaraisuus- ja tasekustannuksia. Kustannusten alentuessa voitaisiin samalla tarkistaa myös luottolaitoksille valtionlainojen hoitamisesta maksettavia hoitopalkkioita.

Esityksestä ilmenee, että talletuspankkien toiminnasta annettu laki (1268/90), joka tuli voimaan vuoden 1991 alussa, on tiukentanut pankkien vakavaraisuusvaatimuksia. Talletuspankkien oman pääoman vaatimus on nyt 8 prosenttia oltuaan aikaisemmin 2 prosenttia ja liikepankkien samoin 8 prosenttia oltuaan aikaisemmin 4 prosenttia. Valtionlainat vaikuttavat omalta osaltaan korottavasti oman pääoman määrään.

Vakavaraisuuskustannusten lisääntyminen aiheuttaa vastaavanlaisen nousun lainanhoidon kokonaiskustannuksiin. Vakavaraisuuskustannusten lisäksi luottolaitoksille aiheutuu valtionlainoista tasekustannuksia vakuusrahastomak-suina ja luottokantavakuutuksina.

Esityksellä pyritään poistamaan maaseutuelinkeinolainsäädännön nojalla myönnettyistä valtionlainoista luottolaitoksille aiheutuvat vakavaraisuuskustannukset ja osittain myös tasekustannukset. Luottolaitosten menoiksi jäisivät lähinnä vain lainojen teknisestä hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Samalla minimoitaisiin valtion lainoituksesta valtiolle aiheutuvat lainanhoitomenot.

Tase- ja vakavaraisuuskustannusten poistues-sa hoitokulut alenisivat nykyisestä 1,2 prosentista ja niiden arvioidaan myöhemmin olevan noin 0,5 prosenttia lainapääomasta. Nykyisen lainapääoman mukaan laskettuna vuotuinen säästö olisi tältä osin noin 47,6 miljoonaa markkaa. Talletuspankkilain muutosten vaikutukset mukaan lukien hoitopalkkiot olisivat kuitenkin ilman lainmuutosta vuosittain 2,1—2,2 prosenttia nykyisestä lainapääomasta eli noin 143—150 miljoonaa markkaa. Kun hoitokulut olisivat mainitun 0,5 prosentin mukaan laskettuna 34 miljoonaa markkaa vuodessa, säästyisi valtiolle lainanhoitokulujen osalta vuosittain noin 109—116 miljoonaa markkaa.

Esityksessä on valtionvastuun toteutumisesta aiheutuvien lopullisten menojen arvioitu olevan vuosittain alle 0,5 miljoonaa markkaa. Valtionvastuu kattaisi saamatta jääneet lyhennys- ja koronmaksut siltä osin kuin niitä ei saada perityksi takaaajalta ja lainan vakuuksien realisoinnin kautta lainansaaajalta. Luottolaitosten velvollisuudet valtionlainojen hoidossa määräytyisivät huolellisen asiamiesvastuun periaatteella. Luottolaitoksen tulisi huolehtia siitä, että valtionlainalla on jatkuvasti pankkitoiminnassa yleisesti käytettävä vakuus, jollei maatilahallitus ole antanut suostumusta vakuudettomaan lainaan.

Ennen vuotta 1992 myönnettyjen valtionlainojen osalta osa vahingonvastuusta jäisi edelleen luottolaitoksille.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1992.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää

lakiehdotuksia tarpeellisina ja puoltaa niiden hyväksymistä sellaisinaan.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että lakiehdotukset hyväksyttäisiin muuttamattomina.

Helsingissä 14 päivänä marraskuuta 1991

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja S-L. Anttila, jäsenet Järvilahti, Kohijoki, Koski, Lahikainen,

Polvinen, Pulliainen, Rajamäki, Riihijärvi, Rinne, Saapunki, Saario ja Westerlund sekä varajäsenet Björkenheim, Gustafsson ja Laakkonen.
